

ULYKKESSRAPPORT

Vågakallen

19. oktober 2017

For sikkerhetskomitéen NKF.

Odd Magne Øgreid sikkerhet@klatring.no

Den 19. oktober 2017 omkom en 29-år gammel svensk klatrer i en rappellulykke på Nordryggen på Vågakallen i Lofoten.

To klatrere, begge svenske statsborgere på henholdsvis 28 og 29 år hadde vært sammen noen dager i Lofoten for å klatre. Fredag 19. oktober prøvde de å klatre opp Nordryggen på Vågakallen. Dette bestemte de seg for kvelden i forveien. I klatreføreren «Lofoten Climbs» er Nordryggen angitt med grad 4+ og beskrevet som «Lofoten's best low-grade 'Alpine' rock climb. An excellent tour of Vågakallen ascends the north ridge and descends the south face route – Sydveggen. Twelve pitches, plenty of scrambling, plus the sizeable approach and descent make for a long day out.»

Klatrerne hadde ikke kjent hverandre lenge, men klatret sammen siden sommeren 2017. 29-åringen hadde noe alpin erfaring fra før, men 28-åringen hadde ikke tidligere erfaring med denne type klatring. De vurderte turen som en lettere tur og planla retur ned Sydveggen i mørke, en plan de mente var trygg.

Klatrerne startet på anmarsjen kl. 08:45. De hadde regnet med å bruke 1 time og 45 minutter på denne etter å ha studert føreren, men brukte hele 3 timer før de kom til innsteget. Etter å ha spist lunsj startet de på ryggen, men droppet første taulengde og gikk rundt i stedet. Planen var at 29-åringen som hadde alpin erfaring skulle klatre på led, men han ble litt overrasket over hvor eksponert terrenget var, så det endte opp med at 28-åringen gikk på led hele turen. Klatringen gikk greit, men tok litt tid.

Været var fint på dagtid, og de kom til 11. taulengde (4+). Klatringen her var ikke vanskelig, men opplevdes som ubehagelig. Klatrer gikk litt feil (for mye rett opp), samtidig som det skumret og begynte å bli mørkt. Etter å ha brukt 45 minutter satte han en kamsikring og ba om å bli firt ned igjen. Klokken var da rundt 18:00. De var da ved flaket som er beskrevet i klatreføreren. De skrudde på hodelyktene og bestemte seg for å returnere.

På returen vekslet de mellom å gå og rappellere. Rappellfestene som ble brukt var slynger som ble stående igjen.

Det begynte å blåse opp og snø, men de var godt kledd og frøs ikke annet enn litt på hendene. De hadde storsko, ikke klatresko. Tauet de brukte var et 60m heltau som ble lagt dobbelt ved rappell.

Ulykken skjedde rundt andre/tredje taulengde. Terrenget var ikke så bratt, men de valgte å rappellere for å unngå å ta sjanser. 29-åringen etablerte rappellfeste med slynge rundt en blokk som beskrives som 1x1 m stor og mente det var solid. Festet ble ikke undersøkt av 28-åringen som stolte på kameratens vurdering. 29-åringen begynner å fire seg ned mens 28-åringen står igjen usikret. Det er stoppeknuter i enden av tauet. Rappellbremsen var en geometrisk assistert taubrems som var festet litt ut i en daisychain fra selen. Det ble ikke brukt klemknotesikring, da bremsen var assisterende. (NB! Produsenten av taubremsen anbefaler at man benytter klemknotesikring i tillegg ved rappell.) Etter ca. 4 meter rappell løsner blokken og faller sammen med den som rappellerer omtrent 300 meter ned og han omkommer momentant. Det synes da at blokken stod i jord, og en del sand og jord ble revet opp sammen med blokken. Det lå snø rundt blokken da festet ble etablert, noe som kan ha påvirket vurderingen av den.

Klatrekameraten fikk varslet om ulykken kl. 21:38 via mobiltelefon. Han ble hentet ut av Sea King rundt midnatt. Den omkomne ble ikke lokalisert før neste dag, og ble hentet ut av Luftambulansen kl. 10:15.

Vågakallen